

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0151/2002

25 april 2002

VERSLAG

over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement
- Tien jaar na Rio: voorbereiding op de wereldtop over duurzame ontwikkeling
in 2002
(COM(2001) 53 – C5-0342/2001 – 2001/2142(COS))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid

Rapporteur: Mihail Papayannakis

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	20
ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE.....	25

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 6 februari 2001 deed de Commissie haar mededeling aan de Raad en het Europees Parlement - Tien jaar na Rio: voorbereiding op de wereldtop over duurzame ontwikkeling in 2002 (COM(2001) 53 – 2001/2142(COS)) toekomen aan het Parlement.

Op 3 september 2001 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van deze mededeling naar de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid als commissie ten principale en naar de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de Commissie ontwikkelings samenwerking als medeadviserende commissies (C5-0342/2001).

De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid benoemde op haar vergadering van 12 maart 2001 Mihail Papayannakis tot rapporteur.

De commissie behandelde de mededeling van de Commissie en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 26 maart en 23 april 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 28 stemmen voor en 1 tegen bij 18 onthoudingen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Caroline F. Jackson (voorzitter), ~~acting-chairman~~ Alexander de Roo, Mauro Nobilia (and) Anneli Hulthén (ondervoorzitter), ~~vice-chairman~~ Mihail Papayannakis (rapporteur), Emmanouil Bakopoulos (verving Pernille Frahm), Jean-Louis Bernié, Hans Blokland, David Robert Bowe, John Bowis, Dorette Corbey, Chris Davies, Marialiese Flemming, Karl-Heinz Florenz, José Manuel García-Margallo y Marfil, Robert Goodwill, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez Cortines, Jutta D. Haug (verving Rosemarie Müller), Heidi Anneli Hautala (verving Hiltrud Breyer), Hedwig Keppelhoff-Wiechert (verving Peter Liese), Christa Kläß, Eija-Riitta Anneli Korhola, Bernd Lange, Paul A.A.J.G. Lannoye (verving Marie Anne Isler Béguin), Giorgio Lisi (verving Raffaele Costa), Torben Lund, Jules Maaten, Minerva Melpomeni Malliori, Helmuth Markov (verving Marit Paulsen), Jorge Moreira da Silva, Antonio Mussa, Riitta Myller, Ria G.H.C. Oomen-Ruijten, Encarnación Redondo Jiménez (verving María del Pilar Ayuso González), Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, Giacomo Santini (verving Giuseppe Nisticò), Karin Scheele, Ursula Schleicher (verving Emilia Franziska Müller), Inger Schörling, Bart Staes (verving Patricia McKenna), Catherine Stihler, Nicole Thomas-Mauro, Astrid Thors, Antonios Trakatellis, Kathleen Van Brempt, Phillip Whitehead en Rainer Wieland (verving Horst Schnellhardt), ... (for), ... (for ... pursuant to Rule 153(2)), ... and...

Het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie is bij dit verslag gevoegd. De Commissie ontwikkelings samenwerking heeft op 17 april 2002 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 25 april 2002.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Tien jaar na Rio: voorbereiding op de wereldtop over duurzame ontwikkeling in 2002 (COM(2001) 53 – C5-0342/2001 – 2001/2142(COS))

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Tien jaar na Rio: voorbereiding op de wereldtop over duurzame ontwikkeling in 2002 (COM(2001) 53 – C5-0342/2001¹),
- gelet op artikel 2 van het EG-Verdrag,
- onder verwijzing naar de mededeling van de Commissie - Duurzame ontwikkeling in Europa voor een betere wereld: een strategie van de Europese Unie voor duurzame ontwikkeling (COM(2001) 264)²,
- onder verwijzing naar de conclusies van de Milieuraad van 8 maart 2001 (6752/01) inzake de Wereldtop over duurzame ontwikkeling,
- onder verwijzing naar de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Naar een wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling (COM(2002) 82)³,
- onder verwijzing naar de besluiten van de Europese Raad van Göteborg over de bevordering van een strategie voor duurzame ontwikkeling in de Unie en met name naar het besluit betreffende een jaarlijkse evaluatie op zijn voorjaarsbijeenkomsten,
- onder verwijzing naar zijn eerdere resoluties over duurzame ontwikkeling en met name de resolutie van 28 februari 2002⁴ over de "strategie voor een duurzame ontwikkeling voor de Top van Barcelona",
- gezien de conclusies van de Europese Raad in Barcelona van 15 en 16 maart 2002, die een eerste opzet vormen voor het EU-standpunt in Johannesburg dat op de bijeenkomst van juni in Sevilla bepaald zal moeten worden,
- onder verwijzing naar de ontwerpresolutie over duurzame ontwikkeling en Rio + 10 van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU die op 18-21 maart 2002 in Kaapstad (Zuid-Afrika) is bijeengekomen (ACS-EU 3394/02/def.) en over besmettelijke ziekten (ACS-EU 3393/02/def.),

¹ PB nog niet gepubliceerd.

² PB nog niet gepubliceerd.

³ PB nog niet gepubliceerd.

⁴ Aangenomen teksten, punt 5.

- gelet op artikel 47, lid 1 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid en het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie (A5-0151/2002)),
- A. overwegende dat de Rio+10-Top in Johannesburg een uitgelezen kans biedt om het besef van een wereldgemeenschap te versterken en de beginselen op het gebied van duurzame ontwikkeling in die zin uit te breiden dat zij erop gericht zijn economische stabiliteit en ontwikkeling wereldwijd in overeenstemming te brengen met meer maatschappelijk welzijn en met de eisen op het gebied van de milieubescherming en de verbetering van het sociale niveau en de levensomstandigheden van allen,
 - B. overwegende dat de verwachtingen van de Rio-Top van 1992 niet zijn uitgekomen, dat de toezeggingen niet zijn nagekomen en aanzienlijke belemmeringen uit de weg moeten worden geruimd en concrete beleidsvormen moeten worden ontwikkeld als wij willen dat de Top van Johannesburg leidt tot concrete maatregelen ter verwezenlijking van een duurzame ontwikkeling,
 - C. overwegende dat de wereldbevolking tegen 2015 zal stijgen tot 7,5 miljard mensen, d.w.z. een stijging van 50% sinds 1990; dat deze stijging overeenkomt met de totale wereldbevolking in 1950,
 - D. overwegende dat 20% van de wereldbevolking 86% van de wereldconsumptie voor haar rekening neemt; dat in 1960 de rijkste 20% een inkomen had dat 30 keer hoger was dan dat van de armste 20%, maar dat het in 1995 82 keer hoger was (UNDP; verslag inzake de menselijke ontwikkeling 2000),
 - E. overwegende dat sociale en economische vooruitgang en de democratische ontwikkeling van de staten nauw samenhangen en dat er daarom geen sprake kan zijn van duurzame sociale en economische ontwikkeling van een land zonder democratische vooruitgang,
 - F. overwegende dat het preventiebeginsel en het beginsel van preventief handelen belangrijke instrumenten zijn voor de duurzame ontwikkeling,
 - G. overwegende dat erkend wordt dat de volkeren het recht hebben om zelf voor hun voedselvoorziening te zorgen en met hun eigen middelen in hun sociaal-economische ontwikkeling te voorzien,
 - H. overwegende dat water, lucht, grond en het genetisch erfgoed gemeenschappelijk bezit van de mensheid zijn en dan ook niet als willekeurige handelswaar beschouwd mogen worden, maar als zodanig behandeld, beschermd en bewaard moeten worden,
 - I. overwegende dat jaarlijks miljoenen mensen omkomen omdat zij geen toegang tot drinkwater hebben en de voorziening van schoon water waarschijnlijk een van de dringendste vraagstukken wordt in de 21e eeuw; dat in 1997 een derde van de wereldbevolking woonde in landen waar een tekort aan water voor de bevrediging van de basisbehoeften wordt verwacht; dat dit tot twee derde zou kunnen stijgen in het jaar 2025 (World Resources, 1998-1999),

- J. overwegende dat een derde van de wereldbevolking (circa twee miljard mensen) geen toegang heeft tot een adequate energievoorziening, en dat tegelijk klimaatverandering in de allereerste plaats het gevolg is van het niet-duurzaam gebruik van energie in de wereld,
- K. overwegende dat de druk op het milieu en de natuurlijke rijkdommen sinds de Top in Rio is blijven toenemen, dat de hernieuwing van vele hulpbronnen geen gelijke tred houdt met de exploitatie ervan en dat in 1996 25% van de circa 4630 zoogdiersoorten, 11% van de 9675 vogelsoorten, en 15% van alle bloemsoorten met uitsterven werden bedreigd (IUCN 1996), en dat 70% van de visbestanden op aarde geen grotere vangstmogelijkheden te bieden hebben, en overwegende dat, met name in Afrika vele wilde diersoorten, zoals de mensapen, met uitsterven worden bedreigd door commerciële overbejaging,
- L. overwegende dat sinds de Conferentie van Rio nieuwe ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, waaruit is gebleken dat er een dringende behoefte bestaat aan een global deal waarin de complementaire rol en verantwoordelijkheid van regeringen, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld wordt erkend en waarmee een doorbraak zou worden bereikt voor de mensen, de planeet en de welvaart,
- M. overwegende dat in het "global deal"-voorstel, dat door de Europese Raad van Göteborg is goedgekeurd, is voorgesteld dat de OESO-landen het voortouw zouden moeten nemen door het vaststellen van de volgende doelen:
- voldoen aan de verplichting om 0,7% van het BNP als officiële ontwikkelingshulp ter beschikking te stellen,
 - de schade aan het milieu loskoppelen van de economische groei,
 - duurzame ontwikkeling en milieukwesties betrekken bij de internationale handelsbesprekingen,
 - nakomen van de verplichtingen die in de diverse internationale milieuovereenkomsten zijn aangegaan,
- N. overwegende dat dit voorstel echter uitsluitend gebaseerd is op een intergouvernementeel proces en niet voldoende rekening houdt met de wijze waarop een "global deal" de "crisis op het gebied van de uitvoering" zou moeten oplossen die een belangrijke hindernis blijft op weg naar verwezenlijking van de doelstellingen van Agenda 21,
- O. overwegende dat de EU op de Top van Barcelona ambitieuzer doeleinden voor duurzame ontwikkeling had moeten stellen om de EU een voorlopersrol te laten spelen in het kader van een duurzame ontwikkelingssamenwerking in de wereld,
- P. overwegende dat in de afgelopen tien jaar een duurzame ontwikkeling in Afrika moeilijk te realiseren was en de meeste landen in de Afrikaanse regio nog altijd worden gemarginaliseerd, hoewel uitbanning van armoede en honger en bevordering van middelen om op duurzame wijze in het eigen onderhoud te kunnen voorzien, centraal staan bij de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling,
- Q. overwegende dat de activiteiten van de mens steeds grotere gevolgen hebben voor de integriteit van complexe natuurlijke ecosystemen die een essentiële grondslag zijn voor de mens en zijn economische activiteiten; dat het beheer van deze natuurlijke hulpbronbasis van wezenlijk belang is voor de bescherming van de land- en waterhulpbronnen waarvan

het menselijk leven en de menselijke ontwikkeling afhankelijk zijn; tevens overwegende dat de negatieve gevolgen van het menselijk handelen voor het cultureel en historisch erfgoed van de ontwikkelingslanden zo veel mogelijk gereduceerd moeten worden zodat de instandhouding van dit erfgoed gewaarborgd is en dat zelfs met deze landen moet worden samengewerkt met het oog op een duurzame benutting ervan door middel van de bevordering van activiteiten die welvaart en banen opleveren, zoals cultureel toerisme,

- R. overwegende dat er een diepe, wereldwijde "beheerskloof" bestaat, hoewel goed beheer op nationaal en internationaal niveau en transparante financiële, monetaire en handelsstelsels voor een duurzame ontwikkeling van cruciaal belang zijn,
 - S. overwegende dat de productie- en consumptiemodellen in die zin gewijzigd moeten worden dat een bijdrage wordt geleverd aan een rechtvaardiger en duurzamer sociaal-economische ontwikkeling in de wereld,
 - T. overwegende dat elke ontwikkelingsstrategie in het bijzonder oog moet hebben voor de ongelijke behandeling van vrouwen en kinderen en dat opheffing van deze ongelijkheid tevens bijdraagt tot een duurzamer wereld,
1. is ingenomen met het besluit van de Algemene Vergadering van de VN (resolutie A/55/199) om in 2002 in Johannesburg een wereldtop voor duurzame ontwikkeling te organiseren die de wereldleiders een unieke kans biedt om een duurzaamheidsagenda voor de komende tien jaar in een werkprogramma vast te leggen dat gebaseerd is op de overeenkomsten uit de Top van Rio; betreurt derhalve dat bepaalde landen blijkbaar niet bereid zijn zich vast te leggen op een ambitieuze agenda, zodat tot dusverre slechts langzaam vooruitgang is geboekt; betreurt eveneens dat slechts een gering aantal staatshoofden en regeringsleiders van de EU tot dusverre hebben toegezegd de WSSD zelf te bezoeken; dat het succes van de top zonder deze hooggeplaatste vertegenwoordigers gevaar loopt;
 2. drukt dan ook zijn consternatie uit over het feit dat het voorbereidend comité op zijn derde bijeenkomst in New York er niet in geslaagd is tot een consensus te komen over het uitwerken van haalbare voorstellen over de reikwijdte van de toekomstige werkzaamheden van de Commissie voor duurzame ontwikkeling, of over het versterken van het institutioneel kader, dat het er niet in geslaagd is een werkdocument op te stellen voor de vierde ministeriële vergadering van het voorbereidend comité en dat voorstellen voor irrelevante partnerschapsovereenkomsten naar voren worden geschoven als vervanging voor regeringstoezeggingen, eerder dan dat ze deze aanvullen; roept de Commissie en de Raad op dat zij er bij het WSSD-secretariaat op aandringen dat de vierde bijeenkomst van het Voorbereidend Comité beter georganiseerd en gestructureerd wordt zodat de top van Johannesburg kan leiden tot algemene verplichtingen die duidelijk en positief zijn;

Duurzaam beheer en bescherming van natuurlijke hulpbronnen

3. is van mening dat de Top van Johannesburg specifieke initiatieven moet ontplooiën, voortbordurend op de werkzaamheden van Rio, op gebieden zoals: vers water, oceanen en zeeën (met inbegrip van koraalriffen), kustzones, bergen, bodemgebruik, bossen, woestijnvorming, biodiversiteit, afval, chemicaliën, luchtvervuiling, bioveiligheid,

energie, mineralen en metalen;

4. steunt met name de ontwikkeling van een wereldwijd actieplan voor de toegang tot veilig zoet water, gebaseerd op de beginselen van geïntegreerd stroomgebiedsbeheer; meent dat in het algemeen maatregelen zouden moeten worden getroffen zodat het water, van eender welke herkomst en voor eender welk gebruik, duurzaam wordt beheerd; wijst erop dat een beleid dat met al deze aspecten rekening houdt, zou kunnen worden geïnstitutionaliseerd met behulp van een internationaal handvest voor waterbeheer;
5. erkent de cruciale rol van de verschillende economische sectoren en de noodzaak, ervoor te zorgen dat deze sectoren volledig rekening houden met de eindigheid van de natuurlijke hulpbronnen, en met de noodzaak om deze hulpbronnen eerlijk te delen; erkent de behoefte aan mechanismen om de externe gevolgen van het communautair beleid te evalueren, en dringt erop aan dat deze worden opgenomen in de lijst van structurele indicatoren die worden ontwikkeld voor de beoordeling van duurzame ontwikkeling in het kader van de voorjaarsstop en de herziening van het Lissabon-proces;
6. verzoekt de EU derhalve zich er vóór Johannesburg toe te verplichten mee te delen hoe zij de hervorming van het landbouw- en visserijbeleid gestalte wil geven; daartoe behoort ook een nieuw partnerschap met het oog op overeenkomsten voor de toegang tot de visserij van derde landen waarmee volledig rekening wordt gehouden met de sociale en milieubelangen in de regio, en het recht van ontwikkelingslanden op volledige exploitatie van hun eigen natuurlijke hulpbronnen wordt geëerbiedigd; meent dat in deze context ook een duurzaam toerismebeleid tot stand moet worden gebracht; roept de WSSD op een duurzame landbouw op menselijke schaal te bevorderen;
7. steunt doeltreffende maatregelen voor het beheer van een duurzame ontwikkeling, het gebruik en de bescherming van natuurlijke hulpbronnen, o.a. via actieprogramma's, vrijwillige processen en mechanismen, rechtsinstrumenten en samenwerking met de industrie die erop gericht zijn dat rekening wordt gehouden met de standpunten en belangen van de betrokkenen; streeft naar doeltreffende oplossingen voor ernstige wereldwijde en regionale milieuproblemen door middel van internationale en regionale wettelijke rechtsinstrumenten, waaronder multilaterale milieuovereenkomsten, waarbij erop wordt gelet dat participatie van lokale en autochtone bevolkingen bij dit soort maatregelen wordt gegarandeerd;
8. verzoekt de EU consolidering te bevorderen van het Verdrag inzake de biodiversiteit teneinde een toezegging te doen om adequate, voorspelbare financiering op lange termijn ter beschikking te stellen voor tenuitvoerlegging daarvan, met name voor ontwikkelingslanden; vraagt met aandrang dat alle staten het Protocol van Cartagena inzake bioveiligheid bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, ratificeren en implementeren met het doel een adequaat niveau van bescherming te verzekeren op het gebied van veilige overdracht, behandeling en gebruik van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's); steunt het idee dat de wereldleiders op de WSSD moeten overeenkomen om het wereldwijd verlies aan biologische diversiteit een halt toe te roepen tegen 2015 in de context van de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het Verdrag inzake biologische diversiteit;
9. dringt er bij de Commissie op aan zich in de WTO te beijveren voor nieuwe regels die het

mogelijk maken te discrimineren op grond van proces- en productiemethoden, indien de milieuschade die door productie wordt veroorzaakt nationale grenzen overschrijdt, de maatregelen niet arbitrair zijn en in verhouding staan tot de veroorzaakte milieuschade;

10. meent dat, nu natuurlijke hulpbronnen en het milieu steeds meer onder druk staan, een verantwoordelijke benadering van de ontwikkeling van de infrastructuur en de uitbreiding van de vestigingen noodzakelijk is, waarbij rekening moet worden gehouden met de behoeften van het milieu; verzoekt de Commissie het opzetten van partnerschappen met de ondernemingen te vergemakkelijken ter wille van de bewustmaking en teneinde een verantwoordelijke omgang met het milieu alsmede de toepassing van goede praktijkregels te bevorderen;
11. erkent dat bergecosystemen ook bronnen van stroomgebieden omvatten en beschikken over biologische diversiteit, en dat een groot aantal van deze systemen uiterst fragiel en kwetsbaar zijn voor de negatieve gevolgen van klimaatverandering; spoort daarom de WSSD aan concrete toezeggingen te doen voor de bescherming van bergecosystemen;
12. stimuleert gemeenschappelijke observatie en onderzoek op internationaal niveau en de verspreiding van wetenschappelijke kennis voor een doeltreffende beperking van rampen en risico's; pleit ervoor dat bij de ruimtelijke ordening en de stadsplanning natuurlijke risicofactoren in aanmerking worden genomen;
13. meent dat het preventiebeginsel moet worden geïntegreerd in alle internationale overeenkomsten;
14. dringt er bij de landen met klem op aan hun nationale verplichtingen strikt na te komen, zoals een beperking en vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in alle sectoren en het protocol van Kyoto te ratificeren om ervoor te zorgen dat dit vóór de Top van Johannesburg van kracht wordt;
15. meent dat verdere maatregelen om het efficiënt gebruik van energie en hulpbronnen aanzienlijk te doen toenemen, onontbeerlijk zijn; vraagt de EU dat zij het voortouw neemt door als doelstelling vast te leggen dat 25% van alle energievoorziening van hernieuwbare bronnen moet komen tegen 2020;
16. vraagt de WSSD met aandrang toezeggingen te doen om de ontwikkeling van hernieuwbare energie wereldwijd te versnellen en daarbij de kosten van dergelijke nieuwe energietechnologie zodanig te drukken dat zij een fundamentele rol kan vervullen bij de armoedebestrijding het reduceren van emissies en het bestrijden van klimaatverandering;
17. roept de internationale gemeenschap op de WSSD-top op de middelen en de infrastructuur ter beschikking te stellen om een basisvoorziening van duurzame energie te verzekeren voor twee miljard mensen die de komende tien jaar geen toegang krijgen tot het net, en tot een overeenkomst te komen over een internationaal initiatief voor een energie-efficiëntienorm, door middel van de introductie van duurzame systemen waarbij voorrang wordt gegeven aan hernieuwbare bronnen en efficiënt energiegebruik;
18. verzoekt de Commissie nader onderzoek te verrichten naar een efficiënter gebruik van hulpbronnen en te zoeken naar nieuwe en innoverende methoden om technologische

samenwerking met en overdracht van technologie naar ontwikkelingslanden te bevorderen, de digitale kloof te overbruggen en meteen de allernieuwste technologie in te voeren op terreinen als energie, vervoer en afvalbeheer en een programma te overwegen speciaal gericht op het uitroeien van armoede op het platteland met gelijktijdige bevordering van hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden door het financieren van technologie voor het omzetten van biomassa, hetzij rechtstreeks in elektriciteit, of in methanol en/of waterstof voor het gebruik in de brandstofcellen;

Verandering van de productie en consumptiepatronen

19. erkent dat duurzaam beheer, gebruik en bescherming van natuurlijke hulpbronnen noodzakelijk zijn om de huidige trends op het gebied van niet-duurzame consumptie en productie op nationaal en wereldwijd niveau te keren; merkt ook op dat het gebrek aan vooruitgang op het gebied van inzicht in niet duurzame productiemodellen in grote mate kan worden toegeschreven aan het feit dat de milieukosten in de economische activiteiten niet meegerekend worden; erkent ook dat de consumptie moet worden verhoogd om armoede in de ontwikkelingslanden te bestrijden; benadrukt derhalve dat een veel doeltreffender gebruik van de hulpbronnen van cruciaal belang zal zijn om duurzame ontwikkeling te verwezenlijken; wijst er ook op hoe belangrijk het is dat de sectoren en de diverse industrieën de reële maatschappelijke kosten betalen; meent dat productprijzen die de reële maatschappelijke en milieukosten weerspiegelen een stimulans zijn voor de consument en de producent wanneer zij besluiten welke producten zij zullen produceren of kopen;
20. erkent de noodzaak om de manier van leven zo aan te passen dat het gebruik van hulpbronnen en de verwerking van afval in ontwikkelingslanden aanzienlijk beperkt worden; dit vereist een strikte ontkoppeling van economische groei en efficiënt gebruik van de hulpbronnen; verzoekt de WSSD in te stemmen met een strikte ontkoppeling in de ontwikkelde landen, om het wereldwijd gebruik van hulpbronnen tegen 2010 aanzienlijk te verminderen;
21. wenst dat naast de criteria die nu worden gehanteerd bij de berekening van de economische groei nieuwe criteria worden opgenomen die rekening houden met de menselijke ontwikkeling, zoals niveau van het onderwijs en de gezondheidszorg, levensverwachting, mate van verdeling van de geproduceerde rijkdommen en veranderingen in de toestand van het milieu;
22. wenst dan ook dat ernaar wordt gestreefd de gewoonten van verbruikers in de landen van het noorden door de toepassing van verschillende instrumenten te veranderen, o.a. procedure- en productnormen, heffing op het gebruik van energie en andere hulpbronnen, afschaffen van subsidies die schadelijk zijn voor het milieu, doelstellingen voor het marktaandeel van producten, die als duurzaam worden beschouwd, meer aandacht voor de (lokale en globale) gevolgen voor het consumentengedrag (ecolabels enz.) en wenst dat deze instrumenten gecombineerd worden met een geïntegreerd productbeleid, dat alle fasen van de levenscyclus van het product omvat, met inbegrip van planning, productie, verbruik en verwijdering;
23. dringt er in dit verband op aan dat de Commissie een plan voorlegt voor de geleidelijke afschaffing van de steun aan de productie van niet-duurzame energie, en dat zij een

actieprogramma presenteert om na te gaan welke de obstakels zijn voor de bevordering van schone technologieën die efficiënt gebruik maken van hulpbronnen, en hoe deze obstakels uit de weg kunnen worden geruimd;

24. verzoekt de Commissie om de structuur voor het stimuleren van de economie grondig te herzien - waaronder fiscale middelen, subsidies, normen en standaarden enz.- teneinde uit milieuoogpunt duurzame productie- en consumptiesystemen te bevorderen;
25. erkent het belang van technologische innovatie als middel om economische groei te kunnen loskoppelen van het intensieve gebruik van de natuurlijke hulpbronnen; pleit er daarom voor de economische en personele middelen toe te spitsen op alle gebieden van innovatie, maar vooral op die welke kunnen leiden tot een efficiënter gebruik van de natuurlijke hulpbronnen; pleit voor meer overdracht van de beste beschikbare technieken naar de ontwikkelingslanden tegen zo laag mogelijk kosten;
26. vraagt dat tegen 2004 een juridisch kader wordt gecreëerd voor maatschappelijk verantwoord ondernemerschap voor privé-bedrijven in de EU, dat particuliere investeerders verplicht tot naleving van de fundamentele arbeids- en milieunormen die in de nationale en internationale wetgeving zijn vastgelegd; vraagt als eerste stap om een richtlijn inzake verplichte kennisgeving van sociale en milieuprestaties; roept op wereldvlak de WSSD op om de bestaande richtsnoeren voor multinationale ondernemingen te versterken, om te komen tot de goedkeuring van een juridisch bindend instrument dat maatschappelijk verantwoord ondernemerschap aanmoedigt; vindt dat alle internationale milieuovereenkomsten clausules moeten bevatten over het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en toezicht op investeringen;

Armoedebestrijding

27. wijst erop dat de WSSD een beter begrip van de relatie tussen milieu, armoede, handel en bescherming van de menselijke gezondheid zou moeten stimuleren, om op deze wijze een betere integratie van milieubescherming en beleid op het gebied van de bestrijding van armoede en voor een economische ontwikkeling te waarborgen; streeft derhalve in het proces tot de Top van Johannesburg naar een betere samenwerking en solidariteit met de ontwikkelingslanden, die gebaseerd is op partnerschap en wederzijdse verantwoordelijkheid bij de bestrijding van de armoede en stimulering van een duurzame ontwikkeling, waarbij met name rekening moet worden gehouden met het in 1995 op de wereldtop voor een sociale ontwikkeling begonnen proces;
28. verzoekt de WSSD, een wereldwijd actieplan voor te leggen met duidelijke streefdata en verplichtingen, hulpbronnen en bewakingsmechanismen, om de internationale ontwikkelingsdoelstellingen en de ontwikkelingsdoelstellingen van de Millenniumverklaring¹, te verwezenlijken met name het doel dat de extreme armoede in

¹ In 2000 heeft de Algemene Vergadering van de VN de millenniumverklaring aangenomen waarin de volgende 8 ontwikkelingsdoelstellingen staan:

- a) uitbanning van extreme armoede en honger,
- b) algemeen basisonderwijs,
- c) bevordering van de gelijke positie van mannen en vrouwen en gelijke rechten voor vrouwen,
- d) bestrijding van kindersterfte,
- e) verbetering van de gezondheid van de moeders,

de wereld uiterlijk in 2015 moet zijn gehalveerd; neemt in dit verband met belangstelling kennis van de resultaten van de top van Monterrey, maar meent dat nog niet de inspanningen zijn geleverd die noodzakelijk zijn om de zelfs maar gematigde doelstellingen die op deze top zijn gesteld, te bereiken;

29. is ingenomen met de ontwikkelingsagenda van Doha om, o.a. de ontwikkelingslanden doeltreffender in het handelsstelsel te integreren, de handelsdistorsies uit de weg te ruimen en de minst ontwikkelde landen een heffings- en quotavrije toegang tot markten te geven, alsmede een nieuwe ronde van de handelsbesprekingen op de volgende bijeenkomst van de WTO te steunen, waarbij het allesoverheersende doel een duurzame ontwikkeling is;
30. verzoekt alle lidstaten van de G7 en de EU om de internationaal afgesproken doelstelling van 0,7% van het BNP voor ontwikkelingshulp snel te verwezenlijken en pleit voor kwijtschelding van de schuld van de arme landen met een zware schuldenlast en een snelle uitvoering van de initiatieven tot verlichting van de schuld van de zeer arme landen, waardoor de arme landen beter in staat zouden zijn de armoede met eigen middelen terug te dringen; is van mening dat het HIPC-initiatief moet worden uitgebreid tot minder arme landen die echter net zoveel schulden hebben en dat een internationaal toezichtproces moet worden ontwikkeld om ervoor te zorgen dat nieuwe schulden op een acceptabel niveau blijven; verzoekt de WSSD overeenstemming te bereiken over een concreet actieplan ter verwezenlijking van deze doelstellingen;
31. erkent de noodzaak de toegang van de arme plattelandsbevolking tot natuurlijke hulpbronnen te waarborgen en haar beter in staat te stellen de hulpbronnen duurzaam te exploiteren, alsook het recht van deze bevolking deze hulpbronnen in de eerste plaats te benutten voor hun levensonderhoud en endogene ontwikkeling;
32. onderstreept dat de arme plattelandsbevolking meer controle moet krijgen over de hulpbronnen in en rond hun gemeenschappen, en dat technische en economische steun moet worden verleend om te helpen de natuurlijke hulpbronnen duurzaam te gebruiken;
33. onderstreept dat met de belangrijkste modellen van de economische ontwikkeling de armoede in de minst ontwikkelde landen niet kan worden teruggedrongen; is van mening dat de WSSD een discussie over de activiteiten van de Bretton Woods-instellingen op gang moet brengen, om een nieuw economisch ontwikkelingsmodel te stimuleren, dat gebaseerd is op waarborging van duurzame bestaansmogelijkheden, met inbegrip van investeringen in volksgezondheid, consumentenbescherming, onderwijs en handel in sectoren met een hoge toegevoegde waarde en sectoren van de dienstverlening;
34. erkent dat een goede gezondheid een noodzakelijke voorwaarde is voor het economisch welzijn van individuele personen en gemeenschappen, en dat dit welzijn op zijn beurt de mensen in staat stelt om het milieu te beschermen; verwelkomt de toezegging van de Commissie in Kaapstad op de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU, dat zij voornemens is in alle beleidsgebieden rekening te houden met de gezondheidsbehoeften van kinderen, ouderen en gehandicapten; roept op tot extra inspanningen om ziekte en

f) bestrijding van HIV/AIDS, malaria en andere ziektes,
g) waarborging van een duurzaam milieu en
h) ontwikkeling van een wereldwijd ontwikkelingspartnerschap.

handicaps te voorkomen en om in te gaan op de grote, vaak onderling verbonden, uitdagingen van HIV/AIDS, TB, geestesziekten, malaria, meningitis, rivierblindheid, epilepsie en andere ziekten en aandoeningen;

35. onderstreept de noodzaak essentiële openbare voorzieningen als waterleiding, gezondheidszorg, sociale zekerheid, onderwijs, communicatiemiddelen, vervoer, huisvesting en energie in stand te houden en verder te ontwikkelen;

Rol van de lokale en regionale instanties

36. betreurt dat in beide mededelingen van de Commissie de bijdrage van de lokale en regionale autoriteiten aan een duurzame ontwikkeling nauwelijks wordt genoemd, hoewel in Agenda 21 het lokale bestuur als een cruciale groepering wordt omschreven en als een van de nieuwe sleutelpartners in verband met de creatie van een duurzame ontwikkeling;
37. verlangt ontwikkeling en uitvoering van de lokale Agenda 21-strategieën met het oog op een duurzame ontwikkeling, om innovatieve plaatselijke oplossingen te stimuleren, die de samenwerking van de plaatselijke bevolking, organisaties van de Gemeenschap en vrijwillige organisaties, de autochtone bevolking, plaatselijke autoriteiten en de lokale gemeenschappen samen met het bedrijfsleven en de vakbonden steunen;
38. is van mening dat de burgers en het gehele maatschappelijk middenveld de kans moeten krijgen om ons beleid te evalueren; vindt het essentieel dat het, als politieke instelling, kan zien dat de getroffen maatregelen de gewenste resultaten hebben; meent dat er daarom een aantal indicatoren nodig zijn voor de drie dimensies van duurzame ontwikkeling, welke ook per sector en op nationaal niveau zijn uitgesplitst;
39. meent dat, ter ondervanging van de regionale ongelijkheid die door globalisering kan zijn veroorzaakt, steun moet worden gegeven aan plaatselijke en regionale ontwikkelingsmodellen met productiesystemen die voor continuïteit kunnen zorgen en die zijn gebaseerd op aanvulling van de bedrijvigheid, waarbij wordt gezocht naar formules waarmee gebruik kan worden gemaakt van het menselijk potentieel en die hopen de plaatselijke mogelijkheden op een concreet terrein aan te boren;
40. meent dat, om tot duurzame mondiale ontwikkeling te komen, de ontwikkeling van kleine ondernemingen op bepaalde plaatsen moet worden bevorderd, waardoor productiecentra worden gecreëerd die de bedrijvigheid in de omgeving een impuls kunnen geven en de sociale vooruitgang in achtergebleven gebieden kunnen bevorderen;

Verbetering van de bestuursprocessen met het oog op een duurzame ontwikkeling op nationaal, regionaal en internationaal niveau

41. is van mening dat een goed bestuur, o.a. eerbiediging van de mensenrechten - en in het bijzonder de rechten van vrouwen en kinderen -, de regels van rechtsstaat, democratie, transparantie en bestrijding van corruptie, deel uitmaakt van noodzakelijke grondslagen voor een duurzame ontwikkeling in alle landen; is van mening dat de WSSD zich nieuwe inspanningen moet getroosten ter verbetering van de partnerschappen van het maatschappelijk middenveld, van bedrijfsleven en industrie en andere groeperingen bij het zoeken naar een duurzame oplossing van de uitdagingen van het ontwikkelingsproces; is

van mening dat de internationale besluitvormingsinstanties bij hun toezeggingen op het gebied van een goed bestuur het goede voorbeeld moeten geven en uitgebreide transparante, aan de verantwoordingsplicht onderworpen besluitvormingsprocessen moeten vaststellen, met name binnen de G7/8 en de WTO en in het kader van de geschillenprocedure van de WTO; is van mening dat zulks gebaseerd moet zijn op financiële steun en de opbouw van capaciteiten in het thuisland, zoals in de overeenkomst van Doha werd verlangd; wenst ook een snelle ratificatie en implementatie van het verdrag van Aarhus om de toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter beter te verzekeren;

42. erkent dat zowel bestuurspraktijken met het oog op een duurzame ontwikkeling en internationale bestuurspraktijken uitvoerings- en coördinatie-inspanningen op regionaal niveau vereisen evenals een coherent regionaal institutioneel kader; dringt er daarom bij de WSSD op aan zich te beraden over de oprichting van een Wereldmilieuorganisatie onder auspiciën van de VN; verzoekt de internationale organisaties, met name de instanties van de Verenigde Naties en de organisaties die zich bezighouden met milieukwesties en kwesties op het gebied van de duurzame ontwikkeling op regionaal of nationaal niveau, hun overleg uit te breiden tot non-gouvernementele organisaties en andere belangrijke groeperingen; verzoekt de Top van gedachten te wisselen over mogelijkheden en wegen ter bevordering van de naleving en uitvoering van multilaterale milieuakkoorden; verzoekt tevens dat de WSSD duidelijk maakt dat de verantwoordelijkheid voor de rechten van de werknemers en voor milieubescherming ook in de toekomst onder de verantwoordelijkheid van de regeringen en de desbetreffende internationale fora (ILO, UNEP, enz.) blijven vallen en dat de rol van de fora moet worden versterkt;
43. onderstreept echter tevens dat onderontwikkeling mede moet worden geweten aan corruptie, oorlogen en slecht bestuur; meent dat de samenwerking met de industrielanden, aan de normen van democratie en rechtsstaat moet zijn gebonden;
44. stelt voor dat duurzaamheids- en gendereffectbeoordelingen en het voorzorgsbeginsel een wezenlijk bestanddeel worden van het mandaat voor en de afsluiting van alle internationale handelsovereenkomsten tussen de EU en derde landen en verzoekt de Commissie in de bilaterale en regionale associatieovereenkomsten van de EU sociale governance en milieugovernance te versterken, en milieuvoorschriften en -waarborgen uit te werken en op te nemen in de hoofdstukken over economie, handel en investeringen van deze overeenkomsten, in overeenstemming met artikel 6 van het EG-Verdrag;

Globalisering inzetten voor duurzame ontwikkeling

45. is van mening dat door de duurzame ontwikkeling kan worden gewaarborgd dat de globalisering ter garantie van een langdurige welvaart van alle landen er toe bijdraagt dat een sterkere internationale gelijkheid wordt verwezenlijkt en de belastbaarheid van de hulpbronnen en ecostelsels in de wereld wordt gerespecteerd; meent dat politieke besluiten derhalve gebaseerd moeten zijn op een totaalanalyse waarin rekening wordt gehouden met de gevolgen van dergelijke besluiten op alle drie de dimensies van duurzame ontwikkeling;
46. is van mening dat ter compensatie van de gevolgen van de globalisering, economische en

sociale ontwikkelingsmaatregelen op concrete gebieden genomen moeten worden en meer steun moet worden verleend voor een duurzaam gebruik van de hulpbronnen, toegang tot voorzieningen en bevordering van de plaatselijke rijkdommen, zodat er minder noodzaak bestaat te emigreren en de dynamiek van landstreken en regio's groter wordt volgens beginselen van territoriale gelijkheid;

47. is van mening dat handelsregelingen en de uitvoering daarvan een doeltreffende uitvoering van sociale, gezondheids-, consumentenbeschermings- en milieuvorschriften moeten ondersteunen en daarmee niet in strijd mogen zijn; is voorts van mening dat de handel actief een ecologisch duurzame productie en handel met dit soort producten en dienstverleningen door positieve stimulansen, technische steun en de opbouw van capaciteiten in ontwikkelingslanden moet bevorderen; is van mening dat handelsinstrumenten gebruikt moeten worden om conflicten te voorkomen en armoede te bestrijden maar dat zij ook moeten worden ingezet in milieupolitieke kwesties en op het gebied van volksgezondheid;
48. verzoekt de Raad en de Commissie om als onderdeel van de komende IGC, te zorgen voor meer transparantie van de totstandkoming van het handelsbeleid in de EU, met name in verband met het Comité van artikel 133 van de Raad; acht de ontwikkeling van een doeltreffender systeem voor overleg met andere organen van de Raad een prioriteit, alsmede het aangaan van overleg met belanghebbenden en versterking van de rol van het Europees Parlement bij het handelsbeleid van de EU;
49. wijst op de synergetische gevolgen van investeringen in milieuvriendelijke technologie, daar deze de gezondheid en het welzijn van de mens verbetert, de kosten van gezondheidszorg terugdringt, ziekteverzuim beperkt en nieuwe werkgelegenheid schept;
50. erkent de steeds belangrijkere rol van buitenlandse rechtstreekse investeringen en is van mening dat deze de sociale verantwoordelijkheid van de ondernemingen moeten steunen, terwijl sociale, ontwikkelings- en milieucriteria bij krediet- en financieringsbesluiten van exportkredietagentschappen en investeringsbanken versterkt moeten worden; verzoekt de WSSD de bestaande richtsnoeren voor multinationale ondernemingen aan te scherpen, hetgeen zou moeten leiden tot een akkoord over een juridisch bindend instrument; is voorts van mening dat ook in internationale milieuovereenkomsten investeringsbepalingen moeten worden opgenomen, die betrekking hebben op het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
51. spreekt in beginsel zijn waardering ervoor uit dat de EU heeft toegezegd de Mondiale Milieufaciliteit (MF) dit jaar voor ten minste 50% te vervullen, maar wijst erop dat de opneming van aanvullende taken zoals de Overeenkomst inzake bestendige organische vervuilers (POP), aantasting van de bodem, ontbossing en eventuele woestijnvorming uitsluitend kunnen worden aanvaard op voorwaarde dat aanzienlijke extra middelen beschikbaar worden gesteld; dringt er voorts op aan dat het toepassingsgebied van de MF een adequaat evenwicht vertoont tussen de behoeften van de ontwikkelingslanden en de industrielanden, om te voorkomen dat problemen van de industrielanden de boventoon voeren;

Middelen voor de uitvoering

52. verzoekt alle staten hun inspanningen betreffende de uitvoering van reeds in het kader van UNCED overeengekomen verplichtingen te intensiveren, en adviseert ratificatie en een doeltreffende tenuitvoerlegging van de UNCED-protocollen, die gericht zijn op duurzame ontwikkeling, ondersteuning en goedkeuring van milieu- en ontwikkelingsdoelstellingen, om het politieke engagement nieuw leven in te blazen, doeltreffender maatregelen te nemen en te zorgen voor verdere behandeling op nationaal, regionaal en internationaal niveau; is van mening dat internationale steun, met inbegrip van kwijtschelding van schulden en officiële ontwikkelingshulp (die moet worden verhoogd) de eigen en particuliere inspanningen in de richting van een duurzame ontwikkeling moet aanvullen; is van mening dat daartoe de ontwikkelde landen overeenstemming moeten bereiken over een actieplan dat gericht is op verwezenlijking van het doel van 0,7% ontwikkelingshulp;
53. verzoekt de Europese Unie om op de Wereldtop over duurzame ontwikkeling voor te stellen het begrip "sociale traceerbaarheid" op wereldschaal in te voeren, dat verwijst naar een geïntegreerd productiesysteem waarbij sociale criteria tijdens het hele productie- en verkoopproces in aanmerking worden genomen;
54. dringt er bij de Commissie op aan te zoeken naar alternatieve bronnen voor ontwikkelingsfinanciering zoals belasting op deviezentransacties en verwacht dat de EU de conclusies van haar analyse uiterlijk voor de Wereldtop over sociale ontwikkeling zal voorleggen;
55. wijst erop dat internationale investeringen afhankelijk moeten worden gesteld van het bestaan van nationaal beleid in het kader waarvan rekening wordt gehouden met de sociale en milieukosten van ontwikkeling en met de noodzaak toe te zien op rechtvaardige verdeling van de voordelen;
56. verzoekt de ontwikkelingspartners met klem andere economische en technische steun ter bevordering van een duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden en landen in een overgangsfase beschikbaar te stellen;
57. verzoekt de ontwikkelingspartners de ontwikkelingslanden toegang te geven tot openbare, milieuvriendelijke technologieën en de opbouw van capaciteiten voor de toepassing en aanpassing van kennis en techniek te stimuleren; onderstreept in dit verband de noodzaak dat de internationale organen voor ontwikkelingssamenwerking de voorlichting aan en het onderwijs van de bevolkingsgroepen waarmee zij werken uitbreiden, zodat met name:
- duurzame technologieën worden overgedragen die een betere en schonere landbouwproductie mogelijk maken,
 - technologieën worden overgedragen voor een betere benutting van de watervoorraden en de drinkwatervoorziening,
 - op het gebied van de gezondheidszorg alle informatie over preventie wordt verstrekt die de gevolgen van ziekten als AIDS kan beperken en kan bijdragen tot de totstandkoming van gezinsplanningmaatregelen die de demografische problemen van bepaalde landen kunnen verlichten;
58. wijst erop dat de uitwisseling van technologie in de milieusector van bijzonder belang is om bij te dragen tot vooruitgang van de mondiale werkzaamheden op milieugebied en tot de economische en sociale ontwikkeling in ontwikkelingslanden; verzoekt de EU zich te

verplichten tot de creatie van een Europees Centrum ter bevordering van de overdracht van milieuvriendelijke technologie, ter ondersteuning van de ontwikkeling en verspreiding van technologieën in de sector duurzame energievormen en energie-efficiënte technologieën in ontwikkelingslanden, waarbij het hoofddoel ondersteuning van de uitvoering van multilaterale milieuovereenkomsten, zoals UNFCCC en het Kyoto-protocol, CBD, CCD, visserijovereenkomsten van de VN enz. is;

59. steunt het voornemen van de Commissie om de ontwikkeling op het terrein van overdracht van technologie en het aanboren van hulpbronnen te bespoedigen en een verbeterde toegang tot de markt alsmede een grotere deelname van de minst ontwikkelde landen, de universiteiten en onderzoekscentra te bevorderen;
60. verzoekt de Commissie maatregelen te nemen om de dialoog binnen de OESO weer op gang te brengen teneinde milieudoelstellingen voor exportkredietinstellingen op te stellen; herinnert in dit verband aan de verklaring van de Milieuministers van de G8 te Trieste om gemeenschappelijke bindende milieurichtsnoeren op te stellen en toe te passen voor exportkredietinstellingen op basis van de praktijk bij andere internationaal erkende, door de overheid gesteunde multilaterale financiële instellingen zoals de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Internationale Financieringsmaatschappij van de Wereldbank; meent dat exportkredietinstellingen tevens gemeenschappelijke maatregelen moeten treffen om de transparantie van hun besluitvormingsproces te vergroten, waaronder openbare toegang tot milieuinformatie, openbare raadpleging en behandeling van relevante onderdelen van de aanbevelingen van de Wereldcommissie voor Dammen (WCD);
61. is van mening dat duurzame-effect-evaluaties (DEE) moeten worden uitgevoerd ten aanzien van alle belangrijke beleidsinitiatieven en stelt vast dat hiervoor een analyse noodzakelijk is van de gevolgen die alle internationale handelsbesprekingen hebben voor de duurzame ontwikkeling; spreekt de wens uit dat deze DEE een verplichte voorwaarde worden voor alle handelsovereenkomsten en –programma's van de EU;
62. verlangt invoering van ontwikkelingsdoelstellingen op de Top van Johannesburg, die met name gericht zijn op uitbanning van armoede, doelstellingen die na tien jaar moeten worden getoetst, nadat eerst halverwege een evaluatie heeft plaatsgevonden; is van mening dat het, nadat op de Top van Rio van 1992 het proces met de vaststelling van strategieën en verplichtingen is begonnen, nu echter belangrijk is de vooruitgang te meten en daarbij algemene indicatoren voor een duurzame ontwikkeling te gebruiken;
63. dringt erop aan dat tijdens de Top van Johannesburg een reeks hoofdindicatoren wordt ingevoerd voor duurzame ontwikkeling, in het kader waarvan rekening wordt gehouden met sociale, economische en milieuproblemen;
64. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

In 1992 vond in Rio de Janeiro de conferentie van de Verenigde Naties over milieu en ontwikkeling plaats. Op deze conferentie werd een verklaring goedgekeurd, waarin de ondertekenende landen zich ertoe verplichtten door de vaststelling van sociale en economische doelstellingen, van de noodzakelijke maatregelen voor de instandhouding en exploitatie van de hulpbronnen, uitbanning van consumentengedrag dat schadelijk is voor het milieu, invoering van een globaal partnerschap en vaststelling van kredieten voor de verwezenlijking van deze doelstellingen, te streven naar duurzame ontwikkeling.

De Wereldtop voor duurzame ontwikkeling (ook bekend als follow-up-conferentie Rio+10) die naar aanleiding van de tiende verjaardag van de "Aarde-Top" van Rio in 1992 werd georganiseerd, zal een topconferentie zijn die van 26 augustus tot en met 4 september 2002 in Johannesburg zal plaatsvinden en waaraan vooraanstaande politieke verantwoordelijken in de wereld, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, de speciale organisaties van de Verenigde Naties, multilaterale financiële instellingen en andere belangrijke actoren zullen deelnemen en waarvan het hoofddoel zal zijn, van de antwoorden die op papier werden afgesproken, over te gaan tot concrete maatregelen (volgens Nitin Desai, plaatsvervangend secretaris-generaal voor economische en sociale zaken, die de Wereldtop voor duurzame ontwikkeling moet voorzitten). Het aftellen is al begonnen, en er blijven nog maar enkele maanden over voor de wereldtop begint en er is nog steeds geen vaste agenda.

Tot duurzame ontwikkeling behoort, ongeacht de definitie, die uiteindelijk zal worden vastgesteld, ook economische groei (productie, handel, financiën enz.), sociale cohesie (met een bijzonder accent op armoedebestrijding) en integratie van het milieu in alle beleidsvormen (gericht op bescherming van het milieu, volksgezondheid en levenskwaliteit), waarbij het om doelen gaat die thans opnieuw te maken hebben met het probleem van de sociale cohesie, vooral op mondiaal niveau.

We weten uit ervaring en door wetenschappelijke analyse, dat deze doelen met elkaar in strijd kunnen zijn en de jongste geschiedenis heeft aangetoond dat zij dat over het algemeen ook zijn. De stijging van de productie, de technologie en de procedures, de cycli en het ritme daarvan, en de globalisering verlopen steeds vaker los van overwegingen die de sociale en economische evenwichten, zowel op nationaal als op internationaal niveau betreffen, hoewel deze zowel vóór alsook na Rio nog lang niet als bevredigend werden beschouwd....

Met het oog hierop hebben wij vijf belangrijke thema's vastgesteld, die in dit verslag aan de orde moeten komen; zij zijn op grond van het gewicht van de problemen, het dringende karakter waarmee zij moeten worden aangepakt, het feit dat de bestaande praktijken tot onherstelbare schade leiden en de belangrijke dimensie op internationaal niveau uitgekozen; deze prioritaire onderwerpen zijn:

- 1. duurzaam beheer en instandhouding van natuurlijke hulpbronnen** (water, land, bodem, lucht, niet-hernieuwbare en hernieuwbare energiebronnen en biodiversiteit),
- 2. toepassing van globalisering voor een duurzame ontwikkeling - inslaan van nieuwe wegen**, waartoe kwesties behoren als "een nieuwe globale deal", "verandering van productie en consumptiepatronen" en "handel en duurzame ontwikkeling",

3. armoedebestrijding, met inbegrip van de financiering van de ontwikkeling en wetenschap en de overdracht van technologie,

4. bestuur op elk niveau en op elk gebied en de rol van lokale en regionale instanties,
en

5. uitvoeringsmaatregelen.

1. Voor veel mensen en voor het milieu is de situatie thans nog erger dan tien jaar geleden. De natuurlijke hulpbronnen nemen met een ongekende snelheid af. De meeste initiatieven die de exploitatie van de natuurlijke hulpbronnen en milieukwesties betreffen, zonder in te gaan op de economische en financiële behoeften van de arme bevolking, hadden ook op zijn hoogst in beperkte mate succes. Belangrijke crisissituaties zouden in de komende jaren in verband met de verandering van het klimaat, de toegang tot schoon water, energie-efficiëntie, de achteruitgang van de bodem, en biodiversiteit voor de deur kunnen staan.

2. Globalisering biedt nieuwe en belangrijke mogelijkheden voor economische groei, communicatie en verbreding van ideeën, kennis en technologie. Er gaan ook nieuwe risico's en nieuwe bedreigingen mee gepaard, doordat zij op hetzelfde moment aan de risico's die in de markteconomie toch al optreden, nieuwe, zeer gevaarlijke dimensies geven: de economische en financiële crises breiden zich, vrijwel onvertraagd, tot de gehele wereld uit. Verplaatsingen van bedrijven en van de internationale handel leiden tot een snelle herverdeling van arbeidsplaatsen, doordat in enkele gebieden arbeidskansen ontstaan en in andere de traditionele economie, vooral op het platteland, wordt ontwricht. De migratiebewegingen waartoe dit leidt, allerlei soorten politieke crises, die net zo'n grote rol spelen, nemen ongekende proporties aan, waarbij er praktisch geen echte en doeltreffende mogelijkheid voor controle en regulering meer is. Globalisering vereist een nieuwe globale deal, en verandering van productie- en consumptiepatronen en nieuwe vormen van het handelsbeleid.

"De aanpak van globale problemen vereist gelijktijdig handelen van alle landen en wordt alleen met succes bekroond, wanneer **alle**, ook de VS, zich engageren tot politieke uitdagende opties. Dit globale partnerschap, of nog duidelijker de **globale deal**, moet **alle** deelnemers behelzen" (Poul Nielson).

Men moet zich er echter van bewust zijn dat deze algemene gedachte van een globale deal niet beperkt kan blijven tot goede voornemens en achtereenvolgende internationale overeenkomsten, hoewel deze buitengewoon nuttig en ook noodzakelijk zijn, en de uitvoering daarvan, vooral door de Verenigde Staten, erg moeilijk is (Kyoto, giftige en biologische wapens, enz.). De stand van het globaliseringsproces vereist in steeds sterkere mate een verantwoordelijkheid bij de leidinggevendenden en dus een technische en politieke leiding, die in staat is, alle betrokkenen ertoe te bewegen, actiekaders en -regels te accepteren, die als aanvaardbaar worden beschouwd. Nu al ontplooiën al lange tijd bestaande en nieuwe internationale organisaties nuttige en noodzakelijke regelgevings- en coördinatieactiviteiten op een groot aantal gebieden, van de vervoerssector tot de volksgezondheid en zelfs op het gebied van handel en financiën. Dat is echter, zelfs in technisch opzicht, niet voldoende, en levert in de meeste gevallen zelfs ernstige politieke problemen op. Wat ontbreekt, zijn het politieke evenwicht en politieke besluiten, waarbij deze organisaties noch in staat zijn, noch het recht hebben zulks in het openbaar en binnen door alle of door de meeste betrokkenen afgesproken en geaccepteerde normen te doen. Deze politieke leiding kan om voor de hand liggende redenen

niet door een staat alleen worden gegeven. Een nieuw elan voor de VN of de creatie van nieuwe multinationale structuren, die op brede instemming kunnen rekenen, en het resultaat zijn van vrije besluiten, is misschien in de huidige situatie de meest vruchtbare utopie.

Wat het meer specifieke probleem van een noodzakelijke milieuaanpak betreft, moet worden gewezen op het feit dat de belangrijkste oorzaak voor de achteruitgang van het milieu wereldwijd de voor het milieu schadelijke consumptie- en productiepatronen zijn, vooral in de industrielanden. Een omslag van het consumptiegedrag ten gunste van een duurzame ontwikkeling vereist een meersporenstrategie, die bij de vervulling van de basisbehoeften en verbetering van de levenskwaliteit begint en tevens verbruikers aanzet tot een milieuvriendelijker gebruik van goederen en diensten. Een doeltreffender gebruik van energie is voor een duurzaam gebruik van doorslaggevend belang. Liberalisering van de internationale handel vergroot de toegang tot, en het gebruik van, natuurlijke hulpbronnen en drijft de vervoersgerelateerde vervuiling en grondstofverslindende consumptiepatronen op. Wij moeten eerlijke handelskansen creëren voor de ontwikkelingslanden, de schulden terugdringen, meer financiële bronnen aanboren (officiële ontwikkelingshulp, met inbegrip van schuldverlichting, die in 1992 0,33% van het BNP van de donorlanden hadden daalde tot 0,22% in 1998, terwijl de in Rio bevestigde doelstelling van 0,7% van het BNP bij lange na niet bereikt werd) en een nieuwe ronde van multilaterale handelsbesprekingen opstarten. Doha, Monterrey, Bretton Woods, de WTO en de ILO moeten consequent samenwerken en streven naar een duurzame ontwikkeling.

3. "De grootste wereldwijde bedreiging van duurzame ontwikkeling is armoede en het groter worden van de kloof tussen de rijken en de wanhopige armen. Dat is niet alleen een bedreiging voor arme landen maar ook voor de rijken omdat instabiliteit, conflicten, ziektes en achteruitgang van het milieu in combinatie met armoede over het algemeen de sociaal-economische situatie op onze planeet bedreigen" (minister Moosa, Republiek Zuid-Afrika, 10 september 2001). Meer dan een miljard mensen leven in extreme armoede. Hun koopkracht is minder dan een dollar per dag. De doelstelling om de armoede in 2015 met de helft te verminderen kan alleen worden bereikt als armoedebestrijding beschouwd wordt als een gedeelde internationale taak die politieke maatregelen vereist en gebaseerd is op partnerschap van regeringen van ontwikkelingslanden en industrielanden, multilaterale organisaties en groeperingen uit het maatschappelijk middenveld van alle landen.

4. De geleidelijke ineenstorting van inefficiënte bestuursstelsels heeft geleid tot instabiliteit, politieke crisis en noodsituaties voor miljoenen mensen als gevolg van conflicten. Een groot aantal productieve beginselen behoren tot de kern van goed en behoorlijk bestuur, zoals inspraak, gelijkheid, duurzaamheid, transparantie, doeltreffendheid en naleving van de regels van de rechtsstaat. De WSSD zal zich moeten buigen over een nieuw stelsel van global governance. De nadruk moet daarbij liggen op het wederzijds versterkend karakter van goed bestuur op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

De proclamatie van dit soort beginselen zou ongetwijfeld ook een nuttige uitwerking hebben, maar de geloofwaardigheid zou snel worden ondergraven wanneer men deze top niet zou aangrijpen, wanneer men niet bepaalde concrete verplichtingen van alle deelnemers ten aanzien van de toepassing van deze beginselen op bepaalde gebieden, zoals handel, oplossing van financiële crises, toezicht op internationale transacties van financieel en beurskapitaal, voedselcrises, migraties enz., zou stimuleren. De wereldpolitieke orde kan natuurlijk niet worden gelijkgesteld aan de een of andere vorm van het beheer van internationale kwesties,

maar toch moeten de overeenkomsten, maatregelen en interventies van allerlei soort, waarmee globalisering van de politiek uitvoerbaar is, zo worden opgezet, "alsof" zij deel uitmaken van een bewust globaal beleid. Voor zo'n onderneming, die uitzicht zou kunnen bieden op toekomstige oplossingen, lijkt de Top van Johannesburg doelmatiger te zijn dan de Conferentie van staatshoofden en regeringsleiders van enkele industrielanden, waar geprobeerd wordt antwoorden op de problemen van de wereld te vinden en die dus hetzelfde doel dienen, maar met veel minder politieke vooruitzichten, om alle of een belangrijk deel van de andere landen te overtuigen en een duurzaam beleid ten uitvoer te leggen.

5. In deze zin dienen de staatshoofden en regeringsleiders op de Wereldtop voor duurzame ontwikkeling te proberen, antwoorden te vinden op de vragen, die te maken hebben met het feit op welke wijze zij denken belangrijke globale milieu- en sociale overeenkomsten met de noodzakelijke uitvoeringsmechanismen te verwezenlijken. Zij moeten de globale machtsstructuren, die in de weg staan, aanpakken en het noodzakelijk kader voor de wereldwijde economie scheppen. Zij dienen er allereerst voor te zorgen dat de multilaterale milieuovereenkomsten van de WTO niet buiten werking kunnen worden gesteld. Het is belangrijk dat de Top doelgerichte maatregelen met duidelijk omschreven uitvoerings- en follow-up-maatregelen als resultaat heeft. Deze maatregelen en de uitvoering daarvan mogen natuurlijk niet worden overgelaten aan de goede wil of af en toe plaatsvindende bijeenkomsten van de betrokkenen. Opnieuw doet zich het probleem in verband met de vaste regels en de reeds bestaande instellingen die nieuw leven moet worden ingeblazen of op te richten nieuwe instellingen voor. Dit probleem blijkt, los van het feit of het afhankelijk van de voorkeur van het moment vanuit het gezichtspunt van het bestaande kader of van de regelgeving of van de politieke leiding wordt beschouwd, een doorslaggevende factor te zijn voor de geloofwaardigheid en dus ook voor de feitelijke doeltreffendheid van al datgene wat op de Top van Johannesburg wordt vastgesteld. Op deze gebieden is, zoals zich aan de hand van de jongste voorbeelden makkelijk laat constateren, het multilateralisme een noodzakelijke, zij het onvoldoende voorwaarde voor succes, terwijl het willekeurige unilateralisme meer dan eens een factor van teleurstelling en vernietiging van datgene wat op genoemde gebieden werd bereikt, is gebleken.

Vooraanstaande rol van de EU

De EU heeft nog een bepaalde tijd, maar waarschijnlijk niet altijd, het gewicht en het belang waarmee het mogelijk is op internationaal niveau op een aanzienlijk aantal gebieden actief te zijn. De rol die zij onlangs bij de goedkeuring van de Overeenkomst van Kyoto heeft gespeeld, is een zeer positief voorbeeld. Ondanks het gebrek aan politieke geslotenheid bij de vormgeving, formulering en toepassing van dit beleid bezit zij toch grote mogelijkheden om in actie te komen en ervaring op het gebied van samenwerking. Afgewacht moet worden of zij ook de wil en de capaciteit heeft om een duidelijk en vastomlijnd standpunt in de genoemde kwesties in te nemen. Het antwoord is relatief moeilijk. Enerzijds kent Europa dezelfde tegenstrijdigheden en soms ook dezelfde conflicten als de andere landen, waar het gaat om de problemen en gevolgen van duurzame ontwikkeling. Anderzijds is zij er echter zowel in haar interne wetgeving alsook in de internationale onderhandelingen in geslaagd, antwoorden te vinden die op diverse gebieden, waarvoor een duurzame ontwikkeling van cruciaal belang is, koersbepalend zijn, ondanks haar duidelijke achterstand bij de ontwikkelingshulp, kwijtschelding van schuld voor de armste landen, enz. Wat de concepten en ideeën betreft, kan overigens een interessante ontwikkeling worden vastgesteld, wanneer uitgegaan wordt van de

toespraken en verklaringen van zo sterk uiteenlopende politieke groeperingen, die in het jongste verleden in zulke verschillende fora als Porto Alegre en Davos (dat deze keer in New York heeft plaatsgevonden): openbaar zijn gemaakt, de kwesties op het gebied van de wereldpolitieke orde, duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, enz. werden bij deze gelegenheden door de Europese verantwoordelijken zeer vaak besproken op basis van convergente opvattingen. Deze verklaringen moeten nu in concrete initiatieven en acties worden omgezet, met name in een wijziging van de internationale handelsbepalingen in het kader van de WTO (de EU heeft onlangs in Doha enkele hoopvolle accenten gezet), vooral wat betreft de relatie van deze bepalingen met de bepalingen over de biologische veiligheid, in een, zelfs in de ogen van talrijke experts volwassen herziening van de bepalingen inzake de financiering en de steun aan het externe evenwicht van de minst ontwikkelde landen, waardoor ten minste crises zoals voor kort in Argentinië kunnen worden voorkomen, in voorstellen voor een gezamenlijke hervatting van de ontwikkelingshulp, vooral de multilaterale, voor zulke uiteenlopende gebieden als exploitatie van de waterreserves, technologie én op het gebied van hernieuwbare energie en de wereldwijde verspreiding daarvan, veiligheid op zee en vervuiling van de oceanen, bescherming van bedreigde soorten enz. Vooruitgang op dit gebied zou een goed begin zijn, om de EU geloofwaardig te maken en autoriteit te geven, waardoor zij de belangrijke actor, waar men niet omheen kan, in het absoluut noodzakelijk streven naar de beheersing van de globalisering en de moeilijke compromissen kan worden, die ongetwijfeld op hogere niveaus van coördinatie en sturing van internationale kwesties noodzakelijk zullen zijn, zoals diegene die de ernstige problemen op het gebied van vrede en oorlog betreffen, die ongetwijfeld op complexe, maar zeer reële wijze, met de kwesties te maken hebben die over enkele maanden in Johannesburg aan de orde zullen komen.

16 april 2002

ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE

aan de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid

inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over: "Tien jaar na Rio: Voorbereiding op de Wereldtop over duurzame ontwikkeling in 2002" (COM(2001) 53 – C5-0342/2001 – 2001/2142(COS))

Rapporteur voor advies: Caroline Lucas

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie benoemde op haar vergadering van 18 september 2001 Caroline Lucas tot rapporteur voor advies.

Zij behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 18 maart 2002 en 16 april 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 42 stemmen voor en 1 tegen bij 7 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Carlos Westendorp y Cabeza, voorzitter; Yves Piétrasanta, ondervoorzitter; Caroline Lucas, rapporteur; Sir Robert Atkins, Luis Berenguer Fuster, Mario Borghezio (verving Marco Cappato), Felipe Camisón Asensio (verving Werner Langen), Massimo Carraro, Giles Bryan Chichester, Elisa Maria Damião (verving Gérard Caudron), Willy C.E.H. De Clercq, Harlem Désir, Carlo Fatuzzo (verving Guido Bodrato), Concepció Ferrer, Francesco Fiori (verving Umberto Scapagnini), Colette Flesch, Christos Folias (verving Christian Foldberg Rovsing), Glyn Ford (verving Reino Paasilinna), Cristina García-Orcoyen Tormo (verving Jaime Valdivielso de Cué), Per Gahrton (verving Claude Turmes), Neena Gill (verving Gary Titley), Norbert Glante, Michel Hansenne, Roger Helmer (verving Peter Michael Mombaur), Peter Liese (verving Godelieve Quisthoudt-Rowohl), Hans Karlsson, Bashir Khanbhai, Rolf Linkohr, Patricia McKenna (verving Nuala Ahern, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Eryl Margaret McNally, Erika Mann, Marjo Matikainen-Kallström, Elizabeth Montfort, Angelika Niebler, Paolo Pastorelli, Elly Plooij-van Gorsel, Samuli Pohjamo (verving Nicholas Clegg), John Purvis, Daniela Raschhofer, Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Ilka Schröder (verving Roseline Vachetta), Konrad K. Schwaiger, Esko Olavi Seppänen, W.G. van Velzen, Alejo Vidal-Quadras Roca, Dominique Vlasto, Myrsini Zorba, en Olga Zrihen Zaari.

BEKNOPTE MOTIVERING

Vooruitlopend op de Wereldtop over duurzame ontwikkeling Rio+10, die in augustus 2002 in Johannesburg wordt gehouden, heeft de Commissie in januari 2001 haar mededeling "*Tien jaar na Rio: Voorbereiding op de Wereldtop over Duurzame Ontwikkeling in 2002*" gepubliceerd. In februari 2002 verscheen eindelijk, met grote vertraging, een mededeling over de *externe dimensies* daarvan, "*Naar een wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling*".

Deze vertraging is bijzonder betreuenswaardig, want daardoor kunnen het Parlement en de maatschappelijke organisaties geen invloed meer uitoefenen op de externe strategie voordat deze op de Top van Barcelona in maart 2002 wordt gepresenteerd, net zoals bij de voorbereidingen van de Top van Göteborg in 2001. Een dergelijke arrogante minachting voor het democratisch proces is onaanvaardbaar. Als de Commissie oprecht streeft naar een "partnerschap", moet zij haar partners met meer respect behandelen.

Bovendien kan de externe strategie nauwelijks als een serieuze strategie worden beschouwd, aangezien ze zeer weinig meetbare of aan een termijn gebonden doelstellingen bevat. Aangezien de Commissie zelf zonder omwegen heeft erkend dat veel van de verwachtingen van de Milieutop in Rio niet zijn uitgekomen (*Tien jaar na Rio*), zou zij bij Rio+10 veel meer volharding aan de dag moeten leggen. De druk op het milieu en de natuurlijke hulpbronnen is sinds Rio groter geworden en de armoede is wereldwijd gezien blijven toenemen.

In *Tien jaar na Rio* suggereert de Commissie dat de continuering van niet-duurzame consumptie- en productiepatronen, een gebrek aan financiële middelen, ontoereikende respons van internationale instellingen en tekortkomingen op het vlak van binnenlandse governance en capaciteit de redenen hiervoor zijn. In haar externe strategie bouwt de Commissie voort op deze analyse, terecht, vast te stellen dat er sprake is van een "global governance gap", met mondiale marktkrachten die vooruitlopen op de inspanningen om mondiale governance te realiseren en politieke instellingen te hervormen. De maatregelen die de Commissie voorstelt om deze kloof te dichten, zijn helaas volstrekt ontoereikend. Uw rapporteur wijst met name op het gebrek aan politieke wil om bindende internationale wettelijke maatregelen te nemen om al afgesloten overeenkomsten daadwerkelijk ten uitvoer te leggen en al vastgelegde doelstellingen te verwezenlijken, zodat aansprakelijkheid, verantwoordingsplicht en transparantie van regeringen en het bedrijfsleven beter worden gegarandeerd.

Wat een belangrijk signaal zou moeten zijn aan de rest van de wereld hoe serieus de EU haar engagement met duurzame ontwikkeling neemt, loopt nu gevaar een voorwendsel te worden voor de promotie van een handelsagenda op de volgende Wereldtop. De disproportionele nadruk die de Commissie in haar externe strategie legt op vrijhandel en investering als motoren voor ontwikkeling, moet worden gecompenseerd door een veel sterker engagement voor bindende kaders voor verantwoordingsplicht van bedrijven op sociaal en milieugebied, in combinatie met rigoureuze duurzaamheids- en gendereffectbeoordelingen voor alle bilaterale en regionale economische overeenkomsten, en een toezegging deze overeenkomsten indien nodig te herzien, zodat zij duurzame ontwikkeling zo goed mogelijk kunnen bevorderen.

Een van de belangrijkste obstakels voor duurzame consumptie- en productiepatronen is het

verbod van de WTO op discriminatie tussen producten op grond van hun productiemethoden (PPM's). Uw rapporteur meent dat er mogelijkheden zijn voor nieuwe regels over proces- en productiemethoden die niet misbruikt kunnen worden.

Het realiseren van duurzame energietoevoer is een van de belangrijkste punten op de agenda voor duurzame ontwikkeling. Er zijn specifieke strategieën, doelstellingen en tijdschema's nodig om hernieuwbare energiebronnen te bevorderen en de toezeggingen in het Kyoto-protocol na te komen en verder te voeren.

De Commissie zou deze gelegenheid ook moeten aangrijpen om de impact van al haar beleidsmaatregelen op het potentieel voor duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden te onderzoeken, en indien nodig haar beleid in het licht van de resultaten daarvan te herzien. Zij zou er ook op moeten toezien geen niet-duurzame praktijken te "exporteren". Zij zou er bijvoorbeeld op moeten aandringen dat landbouw zowel in Noord als Zuid duurzaam *en* *humaan* moet zijn: de bio-industrie veroorzaakt niet alleen lijden onder dieren, maar - en dat is cruciaal - de armoedebestrijding wordt er ook door bemoeilijkt, omdat kleine boeren van de markt worden gedrukt en banen en bestaansmiddelen op het platteland erdoor verloren gaan. Daarnaast is de industriële landbouw ook een bedreiging voor voedselveiligheid, veroorzaakt zij milieuvervuiling en -bederf en brengt zij de gezondheid van de mens en de veiligheid van voedsel in gevaar.

Tot slot zijn er dringend nieuwe en innoverende methoden nodig om technologische samenwerking met en overdracht van technologie naar ontwikkelingslanden te bevorderen, om de digitale kloof te overbruggen en meteen de nieuwste technologie in te voeren op terreinen als energie, vervoer, afval- en waterbeheer. De Commissie zou op dit cruciale gebied en in het onderzoek naar efficiënter gebruik van hulpbronnen de leiding op zich moeten nemen.

CONCLUSIES

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:

1. verzoekt de Commissie voor 2003 duidelijke streefcijfers en haalbare doelen te formuleren en daarbij systematisch na te gaan hoe het buitenlands beleid van de EU kan bijdragen tot meer duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden, waarbij alle beleidsterreinen in aanmerking worden genomen met als resultaat een mededeling aan het Parlement;
2. onderstreept echter tevens dat de achterstelling, zoals de Afrikaanse landen samen met de WTO-conferentie in Doha hebben vastgesteld, mede moet worden geweten aan corruptie, oorlogen en slecht bestuur - zoals onlangs nog eens door de schandalige gebeurtenissen in Zimbabwe is gebleken, meent dat de samenwerking met de industrielanden, overeenkomstig het eigen Afrikaanse initiatief, aan de normen van democratie en rechtsstaat moet zijn gebonden;

3. stelt voor dat duurzaamheids- en gendereffectbeoordelingen en het voorzorgsbeginsel een wezenlijk bestanddeel worden van het mandaat voor en de afsluiting van alle internationale handelsovereenkomsten tussen de EU en derde landen en verzoekt de Commissie in de bilaterale en regionale associatieovereenkomsten van de EU sociale governance en milieugovernance te versterken, en milieuvoorschriften en -waarborgen uit te werken en op te nemen in de hoofdstukken over economie, handel en investeringen van deze overeenkomsten, in overeenstemming met artikel 6 van het EG-Verdrag;
4. dringt er bij de Commissie op aan zich in de WTO te beijveren voor nieuwe regels die het mogelijk maken te discrimineren op grond van proces- en productiemethoden, indien de milieuschade die door productie wordt veroorzaakt nationale grenzen overschrijdt, de maatregelen niet arbitrair zijn en in verhouding staan tot de veroorzaakte milieuschade;
5. dringt erop aan dat voor 2004 een wettelijk kader voor de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven in de EU wordt vastgesteld, met als eerste stap een richtlijn betreffende verslaglegging over sociale prestaties en milieuprestaties;
6. meent dat, nu natuurlijke hulpbronnen en het milieu steeds meer onder druk staan, een verantwoordelijke benadering van de ontwikkeling van de infrastructuur en de uitbreiding van de vestigingen noodzakelijk is, waarbij rekening moet worden gehouden met de behoeften van het milieu; verzoekt de Commissie het opzetten van partnerschappen met de ondernemingen te vergemakkelijken ter wille van de bewustmaking en teneinde een verantwoordelijke omgang met het milieu alsmede de toepassing van goede praktijkregels te bevorderen;
7. meent dat om tot duurzame mondiale ontwikkeling te komen de ontwikkeling van kleine ondernemingen op bepaalde plaatsen moet worden bevorderd, waardoor productiecentra worden gecreëerd die de bedrijvigheid in de omgeving een impuls kunnen geven en de sociale vooruitgang in achtergebleven gebieden kunnen bevorderen;
8. deelt de mening van de World Energy Council dat het verder gebruik van kernenergie inclusief de bouw van nieuwe kerncentrales vooral ook vanwege de verantwoording jegens de delen van de wereld die thans nog over weinig energie beschikken en jegens toekomstige generaties tenminste als alternatief open moet blijven;
9. verzoekt de Commissie nader onderzoek te verrichten naar een efficiënter gebruik van hulpbronnen en te zoeken naar nieuwe en innoverende methoden om technologische samenwerking met en overdracht van technologie naar ontwikkelingslanden te bevorderen, de digitale kloof te overbruggen en meteen de allernieuwste technologie in te voeren op terreinen als energie, vervoer en afvalbeheer en een programma te overwegen speciaal gericht op het uitroeien van armoede op het platteland met gelijktijdige bevordering van hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden door het financieren van technologie voor het omzetten van biomassa hetzij rechtstreeks in elektriciteit of in methanol en/of waterstof voor het gebruik in de brandstofcellen;
10. steunt het voornemen van de Commissie om de ontwikkeling op het terrein van overdracht van technologie en het aanboren van hulpbronnen te bespoedigen en een

verbeterde toegang tot de markt alsmede een grotere deelname van de minst ontwikkelde landen, de universiteiten en onderzoekscentra te bevorderen;

- 11.verzoekt de Commissie maatregelen te nemen om de dialoog binnen de OESO weer op gang te brengen teneinde milieudoelstellingen voor exportkredietinstellingen op te stellen; herinnert in dit verband aan de verklaring van de Milieuministers van de G8 te Trieste om gemeenschappelijke bindende milieurichtsnoeren op te stellen en toe te passen voor exportkredietinstellingen op basis van de praktijk bij andere internationaal erkende, door de overheid gesteunde multilaterale financiële instellingen zoals de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Internationale Financieringsmaatschappij van de Wereldbank; meent dat exportkredietinstellingen tevens gemeenschappelijke maatregelen moeten treffen om de transparantie van hun besluitvormingsproces te vergroten, waaronder openbare toegang tot milieuinformatie, openbare raadpleging en behandeling van relevante onderdelen van de aanbevelingen van de Wereldcommissie voor Dammen (WCD);
- 12.meent dat, ter ondervanging van de regionale ongelijkheid die door globalisering kan zijn veroorzaakt, steun moet worden gegeven aan plaatselijke en regionale ontwikkelingsmodellen met productiesystemen die voor continuïteit kunnen zorgen en die zijn gebaseerd op aanvulling van de bedrijvigheid, waarbij wordt gezocht naar formules waarmee gebruik kan worden gemaakt van het menselijk potentieel en die hopen de plaatselijke mogelijkheden op een concreet terrein aan te boren;
- 13.verzoekt de Commissie om de structuur voor het stimuleren van de economie grondig te herzien - waaronder fiscale middelen, subsidies, normen en standaarden enz.- teneinde uit milieuoogpunt duurzame productie- en consumptiesystemen te bevorderen;
- 14.verzoekt de Raad en de Commissie om als onderdeel van de komende IGC, te zorgen voor meer transparantie van de totstandkoming van het handelsbeleid in de EU, met name in verband met het Comité van artikel 133 van de Raad; acht de ontwikkeling van een doeltreffender systeem voor overleg met andere organen van de Raad een prioriteit, alsmede het aangaan van overleg met belanghebbenden en versterking van de rol van het Europees Parlement bij het handelsbeleid van de EU;
- 15.dringt er bij de Commissie op aan te zoeken naar alternatieve bronnen voor ontwikkelingsfinanciering zoals belasting op deviezentransacties en verwacht dat de EU de conclusies van haar analyse uiterlijk voor de Wereldtop over sociale ontwikkeling zal voorleggen;